

Västerbottens Ornitologiska Förening

Verksamhetsberättelse 2024

Styrelsen:

Bertil Strömberg, ordförande
Christina Adolfsson, kassör
Rolf Segerstedt, sekreterare
Dag Österlund, webbansvarig, medlemssekreterare
Ledamöter: Christer Olsson, Jan-Erik Wallin
Suppleanter: Jack Lysholm och Per-Olof Nilsson

Revisor: Torbjörn Ros, Roger Viklund, ersättare: Karl-Gunnar Rehn, Tomas Brodin

Valberedning: Carl-Arne Nyström (sammankallande), Lars Sjögren, Rolf Sandberg

Tidskriften *Fåglar i Västerbotten*

Christer Olsson, redaktör och ansvarig utgivare
Redigerare: Nina Boström

Hemsidan: Dag Österlund, webbansvarig

Viltförvaltningsdelegationen (VFD): Christian Emilsson, Gargnäs, representerar VOF i delegation under Länsstyrelsen, Västerbotten

Lokala kontaktpersoner:

Bjurholm (fortfarande vakant!)
Dorotea: Per Anders Persson
Lycksele: Per Hansson
Malå: Alf-Rune Öberg
Nordmaling: Jean-Michel Roberge
Norsjö: Carina Rööf Lindmark
Robertsfors: Leif Bildström
Skellefteå: Mattias Laisfeldt
Storuman: Håkan Rune
Sorsele: Bernt-Erik Nordenström
Vilhelmina: Inga Olofsson
Vindeln: Henrik Sporrang
Vännäs: Christer Laggår
Åsele: Sture Gustafsson

Lokalföreningar: Umeå Fågelförening (UFF), vilande under året 2024

Projekt och verksamheter under VOF:

Projekt Havsörn, projektansvarig Jan-Erik Wallin (se verksamhetsrapport nedan)

Projekt Kungsörn, projektansvarig Per-Olof Nilsson (se verksamhetsrapport nedan)

Projekt Pilgrimsfalk, projektansvarig Stefan Delin (se verksamhetsrapport nedan)

Projekt Jaktfalk, projektansvarig Christian Emilsson (se verksamhetsrapport nedan)

Projekt Berguv, projektansvarig Niklas Andersson (se verksamhetsrapport nedan)

Projekt Vitryggig hackspett, projektansvarig Christer Olsson (se verksamhetsrapport nedan)

Stora Fjäderäggs Fågelstation (SFF): Christer Larsson, Andreas Garpebring, Anna Hallmén (se verksamhetsrapport nedan)

Umedeltats Fältstation (UDF): Per Bernhardsson (projektansvarig), Thomas Brodin, Ulf Skyllberg, Jan Roslin, Erik Andersson, Stefan Delin (se verksamhetsrapport nedan)

Regionala Rapportkommittén (RRK): sammankallande Niklas Andersson, Västerbottens landskap (se verksamhetsrapport nedan), sammankallande Isak Vahlström, Södra Lappland

Umeå Fågelförening (UFF): vilande 2024

Medlemmar och medlemskap

Medlemsantalet vid årets utgång, enligt uppgift från riksföreningen BLS (BirdLife, Sverige) uppgick totalt för 2024 till 471 medlemmar (42 nyttillkomna under 2024). Det totala medlemsantalet avspeglar dels sk. *direkta* medlemmar i VOF, 211 st. (dit räknas de som betalt VOF's medlemsavgift, får tidning och fågelrapporten; ytterligare 10 icke-medlemmar betalar för tidningen) och dels sk. *integrerade* medlemmar, dvs. medlemmar i BLS och skrivna i Västerbottens län, 260 st, och därmed även medlemmar i VOF. (Du som är *direkt* medlem i VOF, men inte betalande medlem i BLS är då *integrerad* medlem i BLS).

För verksamhetsåret 2023 var det totala antalet medlemmar 420, och antalet *direkta* medlemmar i VOF, 216 – det innebär totalt en ökning med 51 medlemmar, men en minskning med 5 *direkta* medlemmar i VOF. 22 st har avslutat sitt medlemskap under 2024, och av dessa har 10 st (6 direkta och 4 integrerade) medlemmar avlidit under det gångna året (däribland i VOF kända medlemmar som Ulf Sperens och Gunnar Ekenberg).

Det är svårt att dra några bestämda slutsatser om dessa öknings resp minskningar av medlemsantalet, men en del kan helt enkelt bero på exakt när slutrapporteringen görs och när inbetalningarna görs och registreras.

På hemsidan under "Om föreningen/bli medlem" är det lätt att registrera medlemskapet, såväl för nya som gamla medlemmar. I enlighet med tidigare beslut gäller att personer under 25 år endast betalar halv medlemsavgift. Det är också möjligt att där skriva in mailadressen, *vilket vi härmed uppmanar alla att göra!* Med en komplett lista på medlemmarnas mailadresser blir det enkelt att nå alla med viktig föreningsinformation, inte minst utlysningen av kommande årsmöten, men även andra eventuella händelser av intresse för föreningens medlemmar.

Tidningen Fåglar i Västerbotten

Medlemstidningen FiV har utkommit med sina 2 planerade nummer under 2024. Vår nya redigerare, Nina Boström, har förtjänstfullt redigerat redaktör Christer Olssons material (inklusive bilder från många av våra fotograferande medlemmar) till 2 fina tidskriftsnummer. Stort tack till Nina och vi hoppas du vill fortsätta att redigera tidningen.

På hemsidan hittar man i pdf-format samtliga nummer av "Fåglar i Västerbotten" från 2011–2022. Gå till Arkiv och skriv "Fåglar i Västerbotten" i rutan för "Sök artiklar" så hittar du dem (äldre nummer finns inte i digital form, utan måste skannas om de skall bli digitalt tillgängliga).

Den Regionala Rapportkommittén, RRK

Tyvärr har RRK under 2024 inte lyckats slutföra "Fågelrapport för Landskapet Västerbotten 2022", som vi hade hoppats. Det är mycket arbete med att sammanställa våra fågelrapporter, så det behövs mer folk som är villiga att arbeta med detta. Mer om RRK nedan under Projekt och Verksamheter 2024, se även Hemsidan under RRK.

Samtliga tidigare rapporter från 2011–2020 finns tillgängliga i pdf-format på hemsidan.

Hemsidan

Vår hemsida fungerar på ett utmärkt sätt, och är nu ett betydande forum i kommunikationen mellan såväl föreningens medlemmar som mellan föreningen, allmänheten och media. Ofta finns även länkar till Facebooksidorna: Fåglar i Västerbotten och Fågelskådning i Umeå – kanske finns det fler sidor på nätet att länka till; ge gärna förslag!

Styrelsens arbete 2024

Styrelsen har under verksamhetsåret, i likhet med förra året, genomfört 7 protokollförda sammanträden. Vid flera sammanträden har några styrelsemedlemmar deltagit via länk, andra med s.k. fysisk närvaro. Det har fungerat mycket bra och öppnar för möjligheten att styrelsemedlem inte nödvändigtvis måste bo eller befinna sig i Umeå för att delta i styrelsens arbete.

Olika fågelskyddsarbeten och andra ärenden

Styrelsen har under verksamhetsperioden inlämnat hela 57 skriftliga yttranden baserade på remisser i olika fågelskyddsärenden. Av dessa yttranden utgörs 43 av naturreservatsärenden från

Länsstyrelsen i Västerbotten, 3 om täktverksamheter, 6 om vindparker, 3 om vägar etc. och 2 om kraftledning.

Naturresevat

Föreningen får från Länsstyrelsen i Västerbotten ett betydande antal remisser rörande inrättande av nya naturresevat, uppdateringar av skötselåtgärder etc. Vi har sällan anledning att invända mot dessa projekt, snarare applådera! Möjligen i vissa fall att resevatet borde vara större. Vi har ofta begränsat oss till att kontrollera att eventuell planerad naturvårdsbränning inte äventyrar bl.a. olika rovfågelsrevir och t.ex. spelplatser för tjäder och orre. Ett återkommande krav har naturligtvis varit att eventuell bränning utförs av erfaren personal med goda kunskaper av områdets naturvärden och aldrig under häckningstider.

Täktverksamhet

Yttranden har gällt berg- och grustäkter där vi i flera fall – som vanligt – påpekat vikten av att vara vaksam vad gäller inte minst berguven, men även andra rovfåglars intresse för bergtäkter och inbjudande klippavsatser. I många dylika ärenden där vi inte har förstahandsinformation, har vi fått inskränka oss till att kräva att professionellt utförd inventering av områdets skyddsvärda natur måste genomföras som beslutsunderlag inför eventuellt beviljat exploateringstillstånd.

Vindkraft

Föreningen har i många år haft anledning att yttra sig i en stort antal planerade vindkraftsärenden – ett energislag definitivt inte optimalt för djur som fåglar och fladdermöss och insekter som ju nyttjar samma luftrum. Längre har det gällt landbaserade vindkraftsparker och VOF's, liksom BLS's policy, har inte varit Nej till vindkraft utan: nej, inte där, men där kan vara ok, osv. Dock har vi ständigt påpekat att *kunskapen* hur vindkraften påverkar främst flygande fåglar är ytterst bristfällig, liksom erfarenheten av de olika förslag som framförts för att undvika kollisioner med såväl vingar som byggnader. Under året 2023 aktualiserades planerna på *havsbaserad* vindkraft, och det gällde bl.a. 3 stora parker i Norra Kvarken (summa 221 vindkraftverk till höjder långt över 300 meter). Vi bedömde, som framgick av förra årsmötet, att den absolut *sämsta* placeringen av havsbaserad vindkraft var just Norra Kvarken – norra Europas mest intensiva och trånga flyttfågelstråk, kvark = hals, strupe. Vårt väl underbyggda yttrande finns fortfarande på hemsidan – ett ur ornitologisk synvinkel ytterst intressant och innehållsrikt yttrande som bygger på 30 års sträckobservationer, utförda av många västerbottensskådare, som är ut och är in, i ur och skur, observerat, noterat och rapporterat.

Vi anade redan då att motsvarande havsbaserade vindkraftsplaner fanns på den finska sidan, varför vi av Naturvårdsverket krävde att ett sk. ESBO-förfarande skulle genomföras, då det gällde planer som berör såväl Sverige som Finland (ESBO = Ekologisk Särskilt Betydelsefulla Områden). Ett dylikt förfarande aktualiserades i samband med att Österbotten framlade sin *Österbottens Landskapsplan för 2050*, som vi och andra fick möjlighet att yttra oss om. I vårt yttrande om den planen inskränkte vi oss till att ha synpunkter på deras angivna områden på havsbaserad vindkraft i Kvarken. Vi kunde använda oss av vårt yttrande från 2023, något som glädjande nog även kunde användas i ett välargumenterat yttrande från finska *Ostrobothnia Australis* (en aktiv biologiska förening i Vasa som i år fyller 100 år!). För mer detaljer om VOF's hantering av dessa vindkraftsplaner för Kvarken, se även Verksamhetsberättelsen för verksamhetsåret 2023.

Vägar etc och kraftledningar

När det gäller vägdragningar, brobyggen etc samt dragningar av kraftledningar har vi i många fall fått inskränka oss till att kräva professionellt utförda inventeringar av såväl fåglar som skyddsvärd natur – inventeringar inte bara vid ett tillfälle, utan vid ett flertal tillfällen vid olika tider på året och helst under flera år.

VOF och städningsuppdrag

Även detta år, efter avtal med Länsstyrelsen, har VOF mot viss ersättning, vid 3 tillfällen (vår, sommar och höst) städat spänger och annat vid Stora Tuvan, Bergön, Villanäs, Degernäs (limpan) och Storavan. Våra rapporter om anläggningarnas tillstånd har lett till en helt ny spång till

Villanästornet, och nu även spången på Tuvan, en hel del röjning, bl.a. den lilla ön utanför ”gömslet” på Tuvan – Tuvanbanken. Diskussioner pågår om möjligheten av någon form av tornkonstruktion över ”gömslet”. Städningssavtalet gäller även för 2025. När lämpliga tider för städningen annonseras via sociala medier vill vi uppmana alla som kan hjälpa till – hittills har det främst varit styrelsemedlemmar som utfört arbetet. Höststädningen av spången på Stora Tuvan (när löven fallit och innan frosten kommit) kan vara ett trevlig ”event” med sopar och skyfflar, fika och förutom vitryggig hackspett kanske en flock stjärtmesar uppe i alkronorna!

VOF, fågelguidningar och allmänheten

De via Länsstyrelsen och *Stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälvens delta* utlagda guidningarna för allmänheten kunde i stort sett i år genomföras i vanlig ordning. Guidningarna, 8 st, genomfördes av representanter för: VOF's styrelse, Kungs- och Havsörnsprojektet, UFF, UDF, Fågelstationen Stora Fjäderägg, samt Christer Olssons särskilda guidning i maj månad på Stora Tuvan för synskadade med fokus på hur fåglar sjunger, lockar och varnar.

För mer detaljer kring observationer och deltagare, se hemsidans ”Guiderapport 2024”

BLS's initiativet *Fågelskådningens Dag* genomfördes den 4:e maj vid Brånsjön och på Bölesholmarna, och en ”Fågeltornskamp” genomfördes mellan tornet på Bergön och det nya tornet i Brånsjön – lagen ”Våga vägra havet” (Brånsjön) och ”Blåhökarna” (Bergön) tävlade, Blåhökarna vann med 82 arter!

Stort tack till alla som lagt ner tid och arbete på dessa verksamheter riktade till allmänheten, förhoppningsvis till gagn för fågelintresset och fågelskyddet.

VOF och Naturskyddsföreningen Västerbotten

Länge har det stått klart att VOF och Naturskyddsföreningen i Västerbotten många gånger behandlar samma remisser och problem, men samarbetet har tyvärr haltat under tidigare år. Under 2024 har vi fått i gång ett mer systematiskt samarbete, mycket tack vare att Jack Lysholm vid förra årsmötet valdes in som suppleant i VOF's styrelse, samtidigt som han satt med i styrelsen för NSF. VOF bjöd in till ett möte under hösten där vi fick lära känna varandra och belysa skillnader och likheter i hur våra verksamheter var organiserad. I våras var det NSF som bjöd in till ett möte där våra respektive primära skyddsområden beskrevs och diskuterades. VOF's primära område har ju varit fågelskyddet; olika grupper inom NSF engagerar sig många gånger i ett något vidare naturskyddsområde som särskilt inriktas mot hotet av våra skogars biologiska mångfald. Vi ser verkligen fram mot ett fortsatt samarbete med nyttjande av våra respektive medlemmars kompetensområden.

BLS's riksstämma 3-5 maj Ekerum, Öland

Bertil Strömberg representerade VOF vid BLS riksstämma 2024, men även Christer Olsson var närvarande – Christer som medlem av BLS valberedning. För mer information om Riksstämman 2024, se BLS hemsida.

Häckfågelinventering av Holmöarna 2024

Något utöver det vanliga för verksamheten 2024 var att föreningen deltog i förverkligandet av den 3:e systematiska inventeringen av tre av de stora öarna i Holmögruppen – Holmön, Ångesön och Grossgrundet. De tidigare inventeringarna, 1973 och 1996, genomfördes med samma inventeringsmetod som nu 2024, och vid i stort samma årstid: månadskiftet maj-juni. Inventeringen organiserades av en arbetsgrupp: Anders Arnell, Lena Bondestad, Christer Olsson, Erik Owusu-Ansah, Uno Skog och Ritu Andersson.

Det lite speciella med den första inventeringen 1973, och som få glömmer (!), var att den innebar Västerbottens första observation av *lundsångare* – och inte mindre än 18 sjungande hannar hördes! Hördes gjordes på den tiden t.ex. även ortolansparv och järpe, nu inte längre. Havsörnen syntes inte till, sista häckningen 1964 och återkom till öarna först 1984. Men vid inventering 1996 var den med, och nu 2024 var det få som missade havsörn. Lundsångaren saknades 1996 (!) men nu 2024

räknade man in 17+1 st. De fullständiga resultaten av de tidigare inventeringarna finns i nummer av **Västerbottens Fåglar, FiV**. I dessa dagar arbetar den grupp som framgångsrikt organiserade den senaste inventeringen med att sammanställa resultatet. Vi ser fram mot någon form av jämförande publikation av samtliga tre inventeringar.

Nu 2024 var det 34 inventerare som deltog i arbetet, inte bara folk från Västerbotten utan även från Norrbotten, Dalarna, Uppsala, Södermanland, Örebro och Västra Götaland. Några var med redan 1996, men även några från 1973! Arbetet med att genomföra inventeringen var nog mer krävande än många hade klart för sig: terrängen var många gånger mycket svår att gå efter de angivna linjerna, det var helt vindstilla första dagen och mycket varmt, och dessutom hade mygg och knott fullkomligt exploderat – såväl i antal som aggressivitet!

Målet är att göra om inventeringen 2034

Inventeringen 2024 kunde genomföras med bidrag från Alvins fond, vi tackar för det, och stort tack till den grupp i och kring föreningen som gjorde denna den senaste inventering möjlig, och naturligtvis stort tack till alla inventerare!

Projekt- och verksamhetsrapporter 2024

Här korta sammanfattningar utgående från projektens verksamhetsberättelser 2024 som nu finns på Hemsidan. Under menyn "Fågelskydd" finns de fullständiga rapporterna för Projekt Havsörn, Kungsörn, Pilgrimsfalk, Jaktfalk och Vitryggig hackspett. Under menyerna "Stora Fjäderägg", "Umedeltats Fältstation" och "Regional rapportkommitté (Rrk)" finns motsvarande fullständiga verksamhetsberättelser för verksamhetsåret 2024.

Projekt Havsörn

Projektansvarig Jan-Erik Wallin
Verksamhet 2024

Projektet har arbetat med såväl Skogsstyrelsen som Länsstyrelsen i Västerbotten, och gällt kontroll av kända revir, 44 stycken inom kustlandet och 4 i inlandet, samt inventering för att hitta nya revir. Kända revir 50, kontrollerade revir 48, häckningar 35 (28 st 2023), antal ungar 33 (24 st 2023) I verksamheten har under året 11 personer deltagit i arbetet, namnen på dessa idoga inventerare finns i den fullständiga verksamhetsberättelsen på hemsidan!
Bidrag till verksamheten har erhållits från Länsstyrelsen Västerbotten.

Projekt Kungsörn, Pilgrimsfalk, Jaktfalk och Berguv 2024

Per-Olof Nilsson, samordnare och koordinator för de 4 projekten.

Kungsörnsprojektet har de senaste åren införlivat arbetet med pilgrimsfalk, jaktfalk och berguv. I stort sett samma personer är engagerade i inventeringsarbetet med de fyra arterna. Några inventerare jobbar dock enbart i något av projekten.

Ett stort tack till alla ideella inventerare som år efter år ställer upp och utför dessa inventeringar. Tack också till: Länsstyrelsen i Västerbotten, Alvins fond för pengarna för Jaktfalksinventering, Bird Life Sverige och Alvins fond för resebidrag för Pilgrimsfalksinventeringar.

Det börjar tryta med inventerare inom projekten. I inlandet har vi snart inga kvar på grund av avflyttning och åldern som börjar ta ut sin rätt. Nya unga inventerare är svårt att få tag i – det är svårt att hitta folk som vill jobba ideellt!

Projekt Kungsörn

Projektansvarig Per-Olof Nilsson
Verksamhet 2024

Projektet har varit aktivt sedan 1973. Ett 20 tal personer har deltagit i arbetet under året, som började i februari, intensifierades i början av mars med förläggning i Gafsele, Åsele; ett färre antal inventerare har varit ute i omgångar under vårvintern samt sommarmånaderna och inventerat

spelflykt samt kontroll av häckningar och varit med i ringmärkningen. Kungsörnsåret avslutades helgen 23–25 augusti med höstkontroll av flygga ungar.

Kurs i försöksdjurvetenskap genomfördes för att tillsammans med universitet få ta prover mm, samt ha kunskap om lagar och ett etiskt förhållningssätt. Åtta deltagare, kursledare Lotta Berg professor SLU.

Resultatet för kungsörnen i Västerbotten blev ett mellanår, 42 lyckade häckningar med 52 ungar. 22 ungar ringmärktes. 176 av de 213 reviren inventerades av oss och Länsstyrelsen naturbevakare samt SLU.

Projektet finansieras av medel från Länsstyrelsen i Västerbotten, samt i år även från två vindkraftsbolag för arbete med kontrollprogram kring deras vindkraftsparker.

Projekt Pilgrimsfalk

Projektansvarig Stefan Delin, samordnare Per-Olof Nilsson

Verksamhet 2024

Projekt drivs med i stort sett med samma folk (ca.15 personer) som arbetar med kungsörnen i länet. Projektet inventerar kända häckningslokaler och letar nya. Falkarna brukar vara på plats i mitten av april till i början av maj, då våra första besök. För närvarande i Västerbotten 64 kända lokaler. I år kontrollerades 50 lokaler. Lyckad häckning i 14, 39 ungar kunde räknas in. I de gamla trogna häckningslokalerna tyvärr ingen häckning, kan bero på fjolårets troliga fågelinfluensa. Utbredningsområdet närmare sig kusten, dock inga häckningar hittades under året i fjällen.

Projekt Jaktfalk 2023

Projektansvarig Christian Emilsson, samordnare Per-Olof Nilsson

Verksamhet 2024

Under året 2024 bara två personer som aktivt arbetat med inventeringarna, samt Per-Olof Nilsson som skött administrativa uppgifter. Med tillstånd för skoter i fjällen har inventeringarna varit ute i april och maj. Tack vare ett samarbete med SLU i Umeå kunde vi inventera Vindelfjällen under april-maj både med skoter och helikopter. I år under *en* flygdag har vi flugit alla gamla kända lokaler med helikopter i juni månad. Helikopter-kostnaden står för medparten av de medel vi får för inventeringarna. Med stöd från BirdLife Sverige kunde vi köpa in en ny kamera för att dokumentera häckningar mm. Samarbetet med SLU kommer också att fortsätta och utvecklas.

Alla 52 lokaler besöktes. Av dem var 10 besatta och det blev 7 lyckade häckningar med 16 ungar. Ett oroväckande dåligt resultat, men lite bättre än i fjol. Vindelfjällen hade inte *en* lyckad häckning! Vi är riktigt oroliga för artens överlevnad i våra fjäll. Det är dags att slå på stora trumman till myndigheterna.

Projekt Berguv

Projektansvarig Per-Olof Nilsson, Niklas Andersson fr.o.m 2025

Verksamhet 2024

Ett fåtal personer inventerar våra uvar i länet. Inventeringarna utförs för det mesta i gamla kända lokaler och med hjälp av ljudboxar. Senaste åren har berguvarna minskat i länet. Färre och färre lyckade häckningar hittas. Av de par som brukar få fram ungar blev det inte *en* lyckad känd häckning i Västerbottens län under 2024. Fågelinfluensan även här, eller har de få berguvar som vi har kvar i länet strukit med på grund av ålder? Vi brukar följa 35 lokaler, i år besökt 19. På flertalet av dessa har vi satt ut ljudboxar, men endast i fyra lokaler har vi lyssnat in spelande uvar. Projektet har inte haft några pengar för inventeringarna, annat än en liten summa från VOF's fågelskyddsfond till minne av Ulf Sperens – tidigare projektansvarig och med betydande arbete under åren med Projekt Berguv Nord.

Samarbete med Skellefte kraft och Umeå Energi har inletts, och Umeå Energi har köpt in två ljudboxar för användning till berguv.

Projekt Vitryggig hackspett

Projektansvariga Christer Olsson och Roger Olofsson
Verksamhet 2024

Späck sattes upp på 12 väl utvalda platser vintern 2023-2024. Under årets första vecka var temperaturen under 30 minusgrader sex dygn i sträck, vilket inte skett sedan 1987! Minst någon vitrygg strök förmodligen med i denna kyla – vid ett ställe med späck kröp temperaturen under 41 grader. Inventeringen efter främst trummade vitrygg inleddes 11 mars och avslutades 24 april. Boletningsperioden i år 9:e maj till 16:e juni. I det ordinarie inventeringsprogrammet ingick 36 lokaler. Den totala summan kända vitrygg i Västerbottens län 2024 var 29 exemplar. Av årets 5 lyckade häckningar var 4 i områden med kontinuerlig tillgång av späck hela vintern, samtliga dessa boplatser hyste par även 2023.

I projektet har 24 personer deltagit i inventeringen. *Stort tack* till alla, vars namn framgår i FiV artikeln och på hemsidan under Fågelskydd/Vitryggig hackspett

Projektet finansieras med stöd från Petra Lundbergs stiftelse, Projekt vitryggig hackspett centralt, Länsstyrelsen Västerbotten och Världsnaturfonden.

Stora Fjäderäggs Fågelstation

Ansvariga för verksamheten: Andreas Garpebring, Christer Larsson, Anna Hallmén
Verksamhet 2024

Säsongen 2024 var den 41:a i ordningen för stationen. Bemanningen under året var överlag god. Sammanlagt besökte cirka 90 personer stationen under året, varav knappt 70 utgjordes av ringmärkare och fågelplockare, resten medföljande familjemedlemmar. Under helgen 24–26 maj hölls ett 40-årsjubileum för fågelstationen. I samband med firandet genomfördes även den årliga arbetshelgen, då träd och buskar röjdes för att hålla hedarna öppna i enlighet med vårt skötselavtal med Länsstyrelsen. Det planerade ungdomsläget 9-12 maj fick på grund av isläget flyttas till fastlandet.

Märksumman för året landade på 6 569 individer av 66 arter (68 taxa). Det är klart under stationsmedel (7 773) och det sämsta resultatet sedan 2019. De tre vanligaste märkarterna var kungsfågel (2 243 ex, medel 2 202), bergfink (979 ex, medel 451) och lövsångare (972 ex, medel 1 418). Gråsiskan, som många år brukar konkurrera med kungsfågeln om att vara stationens vanligaste märkart, uteblev nästan helt under året (endast 187 märkta exemplar). Denna avsaknad förklarar i princip de låga totalsiffrorna för 2024.

Under året fångades fyra *nya* arter för stationen: ormvråk, stäppsångare, hämpling och steglits. Antalet arter märkta på ön under stationens 40-åriga historia uppgår nu till 151 arter.

Under året har vi hittills fått in rapporter på ett 10-tal återfynd/främmande kontroller. En kungsfågel som märktes på Fjäderägg den 19 september, kontrollerades i Skåne tio dagar senare! En resa på över 100 mil! Får ses som anmärkningsvärt.

För ytterligare ornitologiskt intressanta observationer och ringmärkningar på Stora Fjäderägg 2024, se den fullständiga verksamhetsberättelsen på hemsidan under ”Stora Fjäderägg”.

Umedeltats Fältstation (UDF):

Per Bernhardsson, Tomas Brodin, Ulf Skjällberg
Verksamhet 2024

Ringmärkning: 2024 var det 23:e året UDF bedrivit ringmärkning i Umedeltat och under året fick vi hjälp av ett 30-tal personer. Vid två tillfällen, båda i september, genomförde UDF guidad ringmärkning för allmänheten i Umeälvens delta. Deltagarantalet blev relativt lågt på grund av dåligt väder. En ringmärkningsguidning för en skolklass genomfördes också.

Under 2024 ringmärkte UDF 13 675 fåglar av 110 arter. Majoriteten av dessa märktes vid T-vägen och Obbolatippen – årets enda *nya* ringmärkta art var skogsduva. Ön Bonden besöktes för att märka sillgrissla (145 st) och tordmule (14 st). Dessutom kontrollerades 57 sillgrisslor med gamla ringar, den äldsta fågeln var över 20 år.

Kustfågel-, storskarv- och minkinventering för Länsstyrelsen och Jägarförbundet

För 14:e året i rad inventerade UDF kustfågel på uppdrag av Länsstyrelsen i Västerbotten.

Kustfågel inventerades även för Jägarförbundet, tre på Holmön och fyra kustnära. En räkning för att kartlägga minkens utbredning och eventuella påverkan på häckande fåglar. Jakten på mink har gett tydliga positiva svar på ett ökande antal häckande fåglar på en del referensöar. Storskarv inventerades också i 3 områden från Hörnefors till Osnäs. Inga häckningar kunde konstateras.

Räkning av de fyra stora: sångsvan, grågås, sädgås och trana

För 21:a året i rad räknades rastande gäss, tranor och sångsvanar i Umedeltat. Den sena snörika våren resulterade i en riktigt låg dagssumma av sångsvanar (2028 ex), medan antalet sädgäss (3895), grågäss (2813) och tranor (1964) var bland de högsta noteringarna under dessa 21 år.

För ytterligare detaljer från UDF's verksamhet 2024, se hemsidans "Umedeltats fältstation".

Regionala Rapportkommittén, Rrk, för Västerbottens län

Projektansvarig Niklas Andersson

Verksamhet 2024

Västerbotten:

Rapportkommittén har sammanställt och administrerat fynd i ArtPortalen och levererat texter till Nrk (Nationella rapport kommittén) och BLS's bok *Fågelåret*. Niklas Andersson lämnade rollen som sammankallande i slutet på året. En ny sammankallande behövs till kommande år.

Södra Lappland

Isak Vahlström och Håkan Rune har administrerat fynd i ArtPortalen och levererat texter till Nrk och *Fågelåret*. Rapportkommittén i Södra Lappland hänger i en mycket skör tråd, inte längre möjligt att komma ut med fågelårstexter till en regional fågelrapport. I nuläget finns ingen sammankallande i Rrk Södra Lappland.

Umeå Fågelförening (UFF) 2024

Även om UFF av årsmötet beslöts vara vilande under 2024 i brist på någon som vill ta på sig att vara ordförande, fanns det entusiaster kring föreningen som vid förfrågan villigt ställde upp och genomförde guidningen till den sk. OBS-ladan på Röbäcksslätten den 14:e april. Entusiasterna var Jan Roslin, Åsa Gustafsson, Andreas Garpebring, Vidar Lindroos, Ann-Katrin AX och Ritu Andersson. Vi hoppas att ni även kan ta på er årets kommande guidning till OBS-Ladan. För mer detaljer, se hemsidans Guiderapport 2024.

Det var även flera av er ("UFF entusiaster") som organiserade Fågeltornskampen den 4:e maj, det tackar vi för!

Bertil Strömberg